

Жердецька Лілія Вікторівна
д.е.н., доцент, завідувачка кафедри банківської справи
Чепразова Діана Іванівна
студентка 4 курсу факультету фінансів та банківської справи
Одеського національно економічного університету
м. Одеса, Україна

МОНЕТАРНА ПОЛІТИКА НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У тезах розглядається основні заходи монетарної політики та банківського регулювання Національного банку України. А також проаналізовано грошово-кредитну політику на період воєнного стану.

Ключові слова: монетарна політика, Національного банку України, грошово-кредитна політика, банк, воєнний стан.

За часи своєї незалежності Україна переживала чимало складних періодів і продовжує проживати. 24 лютого 2022 року Україна стикнулася з повномасштабним вторгненням з боку рф. Беспрецедентні виклики постали також і перед банківською системою. Водночас з боку регулятора були втілені комплексні рішення для забезпечення стабільного функціонування банківського сектору та задоволення попиту на банківські послуги.

Національний банк України (НБУ) невідкладно відреагував на повномасштабну військову агресію з боку рф та вжив низку заходів у галузі монетарної політики та регулювання діяльності банків:

- банки, відділення та банкомати продовжили свою роботу у регіонах, це було можливо;
- було введено бланкове рефінансування строком до року;
- запроваджені тимчасові зміни у застосуванні окремих положень (наприклад, Положення про визначення банками України розміри кредитного ризику за активними банківськими операціями);
- змінені умови проведення оцінки стійкості банків;
- тимчасово скасовані санкції за порушення економічних нормативів та лімітів валютної позиції;
- були послабленні вимоги щодо термінів надання звітності для всіх учасників фінансового ринку;
- були введено низку валютних обмежень: валютний курс зафіксовано на рівні 24 лютого 2022 року; призупинена продаж іноземної валюти клієнтам; заборонено видачу готівкових коштів з рахунків клієнтів в іноземній валюті; введено мораторій на здійснення транскордонних валютних платежів [1].

15 квітня Рада Національного банку ухвалила основні засади грошово-кредитної політики на період воєнного стану. Було зазначено, що цей документ буде застосовуватися до того моменту, поки економіка та фінансова система не нормалізуються [2].

Отже, відповідно документу, у разі нормалізації функціонування економіки НБУ зобов'язується повернутися до режиму інфляційного таргетування з плаваючим курсоутворенням. Національний банк відновить прогнозний цикл та використовуватиме ключову ставку як основний монетарний інструмент для зниження інфляції до цілі НБУ в 5% та контролю за інфляційними очікуваннями [2].

Проте наразі НБУ прийняв деякі адміністративні обмеження як-от: фіксування курсу валютного обміну та обмеження на валютні операції та рух капіталу, щоб забезпечити фінансову стабільність в Україні. Також НБУ тимчасово відкликав ухвалення рішень щодо облікової ставки [2].

НБУ підтримує державний бюджет України, але фінансує лише критичні видатки уряду в обмежених обсягах та зберігає плану прозорість у висвітленні таких операцій. Центробанк зберігає свою інституційну, фінансову та операційну незалежність для належного виконання своїх функцій, в тому числі самостійно визначає доцільність та обсяги операцій із фінансування дефіциту державного бюджету. При цьому Національний банк зазначає, що намагається уникати запровадження інструментів, які можуть призвести до послаблення довіри до монетарної політики, розбалансування очікувань та посилення фіскального домінування [2].

Отже, аналізуючи політику Національного банку, яку він застосовує для нормалізації банківського середовища, то вона характеризується послабленням обмежень монетарного регулювання та банківського нагляду за винятком валютного регулювання. Ці заходи, на нашу думку, дозволяють зменшити панічні настрої у банківській системі та забезпечать поступове відновлення банківського кредитування, що призведе до відбудови національного виробництва в Україні та нормалізації економічної ситуації.

Список використаних джерел:

1. Жердецька Л. В. Сучасні антикризові заходи національного банку України. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/15252> (дата звернення: 05.03.2023 р.).
2. Основні засади грошово-кредитної політики на період воєнного стану: рішення Ради Національного банку України від 15.04.2022 року. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/MPG-ml_2022.pdf?v=4 (дата звернення: 05.03.2023 р.).